

بدل اشترا

(ہوستانہ اجرتیلہ برابر)

سندہ لکی ۵۰ غروش

آلتی آیلنی ۳۰

نسخہ سی ۱ غروشه

سرمدہ المصنفہ
۱۳۰۷

ادارہ خانہ و مطبعہ سی

استانیہ ولدہ باب عالی چادہ

سندہ قرہ بیت کتبخانہ سی

درج ایملین اوراق اعادہ

اولخانز

نسخہ سی ۱ غروشه

يَجْشَنِبُرْ كُوْنُ لِيْ نَشْرًا وَلِيُوَفِّيْ وَلِيْزِيْ هِفْتَةً لِّكَ غَنَةً

ایدیله بیله جک بر فکر مخصوص اعطاسی سهولت کسب ایتسون . علی الخصوص الکتریک ماهیت ذاتیه سنه عائد اولوق اوزره ده پایک چوق مسائل متنوعه موجود اولدیندن بوباید اول و آخر میدانه قونولان نظریه لری کرک کاملاً کرک قسماً قبول و یارد ایتکده مختارز . فقط اساسی بر مطالعه مستند اولوق شرطیه .

۱۷۹۹ سنه سنده ، الکتریکه دایر اوله رق انکاترده نشر اولانان بر اثرده شو تعریف وارد : « علی العموم سیاله الکتریکه تسیمه اولان الکتریک ، دلاک ، یاخود واسطه سائر ایله تحریک استحصال اولنور بواسطه ، یاخود قوه طبیعیه در »

شو اثر ، کرچه برعصر اول تألیف و نشر اولنن ایتسهده الکتریک ماهیتی معرف اولوق اوزره اقتباس اولانان شو تعریف ، بعض حکمای حاضره نزدنده شایان قبول عد اولنور .

الکتریک حقننده الک مختصر واک مفید ومع مافیه الک صوک اوله رق بیان اولنان مطالعه شوندن عبارتدر : « حقیقی مجهول بر شیه اسم علم اولان الکتریک ، آثار الکتریکه دیکیمز حادثات طبیعیه ک سبب اصلیه بیدرکه یا بالکر ماده ، یاخود بالکر قوت و یاخود مشترکاً ماده ایله قوتدن عبارتدر »

متأخرین ارباب فندن (دوفای ، سیه) و ذوات سائر ماهیت الکتریک حقننده «ایکی سیاله نظریه سی» فی تأسیس ایتشلردر .

حکمای مومی الهم ، هر بری مستقل و آیری برز سیالهدن عبارت اولوق اوزره مثبت و منفی ایکی مختلف نوع الکتریک وجودنه ومع مافیه بوا یکی سیالهدن برینک دیکرکدن متفرق بولنه مادیغه قائل اولشلردر .

بوندن باشقیه مومی الهم مطالعات مخصوصه لرینه کوره شو ایکی نوع سیالهدن مساوی مقدارلرک اجتماعی معتدل یعنی تأییددن خالی برسیاله تشکیل . ایدر الکتریکلغه مش جسملرک جمله سنده بوسیالهدن برخیلی مقصداری موجوددر . ایشه «ایکی سیاله نظریه سی» خلاصه بوندن عبارتدر .

ضیائی کوزلرمز حیرتله کورورکن سمع مقنونه ده شو سوزلری ایشیدوردی :

— شو فاردن حیقان ضیا ، واصل مقصود اولمش عقیف بر قیزک قلبنده کی بارلاق امید ایله توأم دکلیدر ؟ . بر قاج ساعتدن بری بدایع طبیعی الفیشلامقدن یورلمش ، حیرتله طللمش اولان کوزلرم ، قلم ، قوه سامعه مک سرکر ادراکه ایصال ایله دیک برتأثیر ایله درحال قائل شعره دوندی . حیرت و تقدیرم تکرر ایتدی .

شو ایکی لوح شاعریتک برینک خالدهن ، دیکرینک محاسن خالدهن متشکل اولان لسان بدایعندن ادراک ایتدیکم حقایقه قارشلی لال اولوب قالدیم .

ایشته بوملزمیت خاطره پیرا شمدی خامه تصویرمی ده سکونه دعوت ایدبور . عبداللطیف عرفان

حکمت طبیعیہ

الکتریک ندر ؟

بو سؤاله حقیقه بر جواب ویرنه یئک شمدیکی حالده محال درجه سنده مشکلدر .

مع مافیه بو بابده بر چوق تدقیقات اجرلسیه بعض قانونلر و دستورالر استخراج ایدیلرک بالمل تطبیقات متنوعه فیه و صناعیه استعمال اولندینی حالده قطعاً صحیح و شایان اعتماد اولدینی تظاهر ایتشدر .

« الکتریک » نامیله یاد ایله دیکمز شو قوه غربیه طبیعتک کرک وجودینه کرک بالواسطه حصوله دلالات ایدن آثار طبیعیه و مشاهدات سائر — ماهیات و آتاری بالنسبه ده زباده معلوم اولان — دیکر قوای طبیعیه مخصوص آثار مشهوره قدر منتظم و غیر محولدر .

شو سؤاله ، فک حال حاضرله متناسب بر جواب ویرله یئک ایچون ملاحظات و تدقیقه باشلامازدن اول علی العموم ارباب فک بوباید نه فکده ، نه کی افاده ده بولندقلری نظر دقتنه آغیلدرکه اولدقیه صحیح عدد

معلم (تفسیر) ك فكرینه كوره بر نوع حرکت عدد اولنور . فی الحقیقه حرارت ، ضیا ، الکتریق ، مقناطیسیت و تأثیر کیوی اولجه بر نوع ماده اولق اوزره تلقی اولنقده و موجودات ماده‌یک کایاً مخالفی اوله‌رق جمله‌سنه بدن « اجسام غیر موزونه » دینلکده ایدی .

فقط تعدیکی مطالعات مقبوله کوره اجسام غیر موزونه دینلن اوشیلرک هر بری مختلف تأثیرلرله حصوله کلیر بر اقتصادردر . حرارت ، مختلف بر تأثیر حصوله کتیرن الکتریق کبی باشقه بر شکله تحویل اولنه سیلدیکی کبی بالعکس الکتریقده حرارت قلب اولنه‌بیلیر . بوندن باشقه حرکت میخانیکیه بوندن برینه یعنی الکتریق ، حرارت ، ضیا ، مقناطیسیت و تأثیر کیوی به و عکسی اوله‌رق حرارت ، ضیا ، الکتریق ، مقناطیسیت تأثیر کیویده حرکت میخانیکیه تحویل ایدله‌بیلیر .

مثلاً دنیامو واسطه‌سیله الکتریق حصوله کتیرمک ایچون حرکت میخانیکیه لزوم کورولیور . بوجه ایله استحصال اولنان الکتریک بر قسمی (اقتاده سانس) لامه‌سنه سوق اوله‌رق اول امرده حرارت حصوله کتیریلیور . سوکره لامه‌نک قاربون اوجلری ، کندیلرلی نار ییضا حاله کتیرمک کافی درجه‌ده حرارت کسب ایلدیکی وقت بوحرارتک ، یاخود منشائی اولان الکتریک و یاخود آنلکده سبب ظهوری اولان حرکت میخانیکیه بر قسمی ضیایه تحویل ایدر . بالآخره بوضیا ، فوطوغراف اخذی عملیانسه قوللانیله‌بیلیرک احوالده تأثیر کیوی به تحویل ایتمش اولور ، یاخود جریان الکتریکینک بر قسمی الکتریق ایله قابلامه عملیانده استعمال اولنه‌بیلیرک بوده کذلک بر تأثیر کیوییدن باشقه بر شی دکلددر .

بر محلول کیوی جامع الکتریق براباره اوله‌بیلیر . اگر آنک قطبرلی ماکنیه طوغرودن طوغرویه ربط ایدیلیرسه ماکنه‌دن کندیسنه انتقال ایدن اقتدارک بر قسمی حرکت میخانیکیه صورتنسده اعاده اوله‌رق ماکنه‌ی بر الکتریک محرکی کبی تحریک ایدر . ایشته شو ایضاحات ایله آکلاشیلیرک سالف‌الذکر

حکیم مشهور فرانکلنک تأسیس ایلدیکی « بر سیاله نظریه‌سی » بوکون عالم قدده‌ها مکملی بولنایدیغندن همان عمومیتله قبول اولنشددر .

بونظریه‌یه کوره یالکر برسیاله الکتریکیه‌نک وجودی فرض اولنورک الکتریکینه‌مش جسملرده آنک طبیعی بر مقدار معینی موجود بولنور .

بری مثبت ، دیگر ی منفی اولق اوزره الکتریکلشن ایکی جسمدن اولکی معین مقدار طبیعیدن ده‌ها چوق و سوکره‌کی ایشه ده‌ها آژ الکتریک حاملدر .

نظریه مذکوره ، حد ذاتده بر چوق قاریشقانی محتوی بولنایدیغندن نیوتونک جاذبه نظریه‌سیله موافق کلک اوزره (آینوس) نامنده براهل حکمت طرفدن تعدیل اولنمش ومع مافیبه جامع اولدینق نقایضله برابر درس کتابلرنک اکثرنده مندرج بولندیق کبی آثار مختلفه الکتریکیه‌نک ، بر درجه‌یه قدر اولسون عقلی اقناع ایدله‌سیله‌جک صورنده‌کی تعریفلرینه ک زیاده موافق بولنشددر .

شبه بوقدرک الکتریکک تطبیقات عملیه‌سی یک فوق‌العاده برصورتده توسع ایله‌مش و غایت محدود اولان معلومات قدیمه‌ی نظر مطالعه‌دن کیزله‌جک درجه‌ده ایلرله‌مشدر . هره‌قدر الکتریکک ماهیتنه دار اولان معلومات حاضره بالفرض بوندن یکریمی سنه اوله نظراً وسعتی ایشده فن مذکورک اساسی تشکیل ایدله‌جک اولان نظریه ، سالف‌الذکر معلومات عمومیه نسبتنده ترقی کوسترمه‌مشدر .

مع مافیبه بر قاچ سنه اوله صرف ملاحظاتدن عبارت اولان برشی بوکون معلوم اولنه واسکی نظریه‌لر کسب وسعت ایتمش اولان معلومات قیه ایله متناسب بولنق اوزره تعدیل اولنغنه باشلابور . حتی مکاتب عالیه‌ده ، و دارالفنونلرده تدریس اولنق اوزره تألیف ایدیلن کتسابلر بوکونکی طلبیه غیر کافی کورولیور .

حرارت ، بر وقتلر بر نوع ماده‌دن عبارت فرض اولنقده ایکن شمعی اقتدارک بر شکل مخصوص ، و یاخود

جغرافیه

نیس شهری

«نيس» شهرى فرانسه‌نك جهت جنوبه‌سنده و بحر سفيد ساحلى اوزرنده كندى استيله ياد اولنان «نيس» مرساى لطيفى اوزرنده ميندير .

اهالىسى ۱۳۴,۶۸۳ راده‌سندهدر . موسم شتاده فرانسه‌نك هر طرفده صوغو قلك شدنله حكم سوردېكى زمان بالعمكس بوشهرده ايلك بهار موسمى كي بتون اشجار چچك آچمه و هوالر داغما معتدل اولغه باشلار . ايسته

مؤثرات طبيعىنك هر برى برد صورتله يكديكركه تحويل ايديله بيلير .

حرارات ، ضيا ، الكتريق ديدگمز قواى طبيعىه اقتدارك اشكال مختلفه‌سى اولوب داغما شو اعربقى محافظه ايدر .

شو كيفيت ، معلومات بشريه صيره‌سنة بچنبه قدر آرندن بيكلرجه سندنلر مرور اتمش وسرمائه فك ناقص بولمى احوال مذكوره‌ه هيچ برثاير ايراث ايتمه شدر . مابعدى وار

«پروماد دهر انغله» بياجىسى

كسى تصديق اتمشدر .

شهرنك حقيقت حاله اك لطيف كرمانتى محلى «پروماد دهر انغله» جاده‌سيدر كه جاده‌نك ايكي طرفه خرما آغاچلارى غرس ابدلش و شهرنك كبار محله‌سى اولدينى جهته جسيم و ظريف بنالرو جاده‌نك لطافتى برقات دهر آرتمده شدر . شهرنك مواقع لطيفه‌سندن برى ده «ژونه» پروماد» تعبير استىدكارى دكيز اوزرنده‌كى جسيم قازينودر .

بواسيدن طولاي موسم شتاده قطعات خشمه‌نك هر طرفدن بيكلرجه خلق قيشى كچيرمك وبالخاصه «نيس» شهرنك باشقه پرلرده منلى كورلين درلو اكلنجيه‌لرنده بولمق اوزره شهر مذكوره كالر لر «نيس» شهرنك كرك لطافت موقعه‌سنة ، كرك هواسنك صاغلامنه والخاص هر خصوصده‌كى فوق‌العاده لكنته منى «نيس» شهرينى كورلى . صؤكوره اولمى ، مانده اولان ايتالانجه برضرب منلى بك چوق